

VÝSLEDKY PRIESKUMU POSTOJA PREZIDENTSKÝCH KANDIDÁTOV KU KLIMATICEJ ZMENE, 30.1.2019-19.2.2019 :

Online dotazník s predstavením SKI, so zdôvodnením predmetu a cieľov prieskumu bol odoslaný mailom všetkým prezidentským kandidátom dvakrát a to 30.1. a 8.2., okrem RNDr. Ivan ZUZULU, CSc., o ktorého kandidatúre vyšla informácia neskôr a preto dostal iba mail 8.2.

Otázok bolo V prieskume spolu deväť. V každej z nich bolo povinné sa vyjadriť označením jednej z možností: Absolútne nesúhlasím, Skôr nesúhlasím, Nemám na to vyhranený názor, Skôr súhlasím, Úplne súhlasím. K tomu bola ku každej otázke pridaná ne-povinná možnosť svoju odpoveď zdôvodniť, vysvetliť.

Z oslovených 15 kandidátov zodpovedalo dotazník títo štyria:

Eduard Chmelár, József Menyhárt, Bohumila Tauchmannová, Milan Krajniak.

Ich odpovede sú presne citované nižšie. Následne dostali štyria „top kandidáti“ v stredu 13.2. do obeda ďalšiu súkromnú FB správu a potom ešte 18.2. ďalší osobný mail s rovnakou prosbou zodpovedať dotazník. Z dodatočne oslovených TOP kandidátov sa do termínu reagovala iba Zuzana Čaputová. Jej odpovede sú rovnako nižšie.

ODPOVEDE KANDIDÁTOV:

ZUZANA ČAPUTOVÁ:

1. Myslíte si, že klimatická zmena je vážny problém, ktorý by malo Slovensko riešiť ako jednu zo svojich priorít?

ÚPLNE SÚHLASÍM,

Klimatická zmena predstavuje obrovskú výzvu nielen pre Slovensko, ale pre celé ľudstvo. Je záujme Slovenska aby sa globálne oteplenie udržalo do 1,5 stupňa, ako to vo svojej poslednej správe hovorí IPCC. Dosiahnutie tohto cieľa bude však vyžadovať veľké úsilie aj zo Slovenskej strany.

2. Malo by Slovensko cielene znižovať emisie skleníkových plynov zavádzaním opatrení v energetike, priemysle, domácnostiach a doprave?

ÚPLNE SÚHLASÍM,

Nízkouhlíková stratégia rozvoja SR do roku 2030, s výhľadom do roku 2050, ktorá v súčasnosti prechádza strategickým hodnotením vplyvov na životné prostredie musí byť nielen dostatočne ambiciózna, ale je nevyhnutné ju pretaviť do legislatívnych zmien a aktívnych opatrení z strany štátu.

3. Je podľa Vás útlm využívania fosílnych palív problematika, ktorej riešenie by mala vláda a Slovensko aktívne riešiť v najbližších rokoch?

SKÔR SÚHLASÍM,

Jednoznačne.. Sama som sa do toho zapojila už v minulosti. Bola som spoluiniciátorkou kampane nebanujme.sk za urýchlenú spravodlivú transformáciu hornej Nitry a útlm ťažby

uhlia. Ako právnička som pomáhala aj občianskej iniciatíve v Trebišove pri ich úspešnom snažení o zastavenie projektu uhoľnej elektrárne v meste.

4. Je podľa Vás zvyšovanie energetickej efektívnosti budov jedným zo spôsobov ako sa dá prispievať k znižovaniu emisií skleníkových plynov a k udržateľnej klíme?

ÚPLNE SÚHLASÍM,

Zvyšovanie energetickej efektívnosti, vrátane energetickej efektívnosti budov je jedným z kľúčových krokov k znižovaniu emisií skleníkových plynov. Súčasne to je príležitosť k znižovaniu energetickej chudoby, predovšetkým v najmenej rozvinutých regiónoch a vytváranie nových pracovných miest.

5. Malo by podľa Vás Slovensko podporovať v najvýraznejšej možnej miere investovanie do energeticky efektívnejších budov?

SKÔR SÚHLASÍM,

Na jednej strane by sa mali kvalitnejšie implementovať a kontrolovať súčasné pravidlá na energetickú efektívnosť budov. Vo verejnom sektore má byť energetická efektívnosť budov automatickou súčasťou kritérií verejného obstarávania. Zelené verejné obstarávanie ide nad rámec otázky, ale treba povedať, že má byť v modernej spoločnosti samozrejmosťou. Súčasne je potrebné vytvoriť nástroje, ktoré sprístupnia investovanie do energetickej efektívnosti budov aj občanom z najmenej rozvinutých regiónov.

6. Je podľa Vás solárna a veterná energia budúcnosť čistej, bezpečnej a nákladovo efektívnej výroby elektrickej energie?

SKÔR SÚHLASÍM,

Jednoznačne. V tomto smere je potrebné aby Slovensko investovalo to takzvaného smart gridu a súčasne zmenilo politiku sieťového regulátora tak, aby vytváral prostredie pre ich rozvoj a nie naopak.

7. Malo by Slovensko podľa Vás výrazne podporovať investovanie v oblasti výroby energie z obnoviteľných zdrojov?

SKÔR SÚHLASÍM,

Áno, no v prvom rade by pomohlo aj odstránenie súčasných prekážok.

8. Je podľa Vás energetická chudoba, teda prístup k základným energiám ako teplo a elektrina niečo, čo by mal riešiť štát?

ÚPLNE SÚHLASÍM,

Energetická chudoba je vážny problém, ktorý sa dotýka nás všetkých. Malé kúreniská sú popri doprave jedným z hlavných zdrojov znečistenia ovzdušia. Preto riešenie problému energetickej chudoby napomôže nielen klíme, ale aj ovzdušiu. Súčasne potrebujeme riešenia, ktoré budú prinášať prácu a rozvoj regiónom. A takými sú energetická efektívnosť a obnoviteľné zdroje energie.

9. Súhlasíte s vytvorením takého systému podpory znevýhodnených skupín obyvateľstva v SR, ktorý by im zabezpečil bezpečný, spravodlivý a udržateľný prístup k základným energiám?

ÚPLNE SÚHLASÍM,

Slovensko potrebuje mať nástroje, ako som spomínala v predchádzajúcej otázke, ktoré pomôžu ohrozenej časti populácie zvýšiť svoju energetickú efektivitu a začať využívať miestne obnoviteľné zdroje energie.

BOHUMILA TUCHMANNOVÁ:

1. Myslíte si, že klimatická zmena je vážny problém, ktorý by malo Slovensko riešiť ako jednu zo svojich priorít?

ÚPLNE SÚHLASÍM,

Treba hlavne komunikovať a vytvoriť pozitívnu klímu naprieč spoločnosťou, aby si všetci uvedomili, že len dôsledným dodržiavaním všetkých ekologických zásad, budeme vedieť odovzdať planétu aj ďalším generáciám v rovnovážnej kondícii. Musím ale dodať, že Slovensko bez toho, aby sa pridali USA, Čína, India je kvapkou v mori. Tlak na najväčších znečisťovateľov sveta musí vytvárať EU.

Mojou troškou na Slovensku sa snažím prispieť tým, že som v rámci projektu Odpad je surovina textovo dokončila vzdelávací muzikál.

2. Malo by Slovensko cielene znižovať emisie skleníkových plynov zavádzaním opatrení v energetike, priemysle, domácnostiach a doprave?

ÚPLNE SÚHLASÍM,

Zároveň to nemá byť len záťaž pre podnikateľov a občanov, ale treba, aby štát vytváral pre nich stimuly, aby bolo takéto ekologické správanie podporené.

3. Je podľa Vás útlm využívania fosílnych palív problematika, ktorej riešenie by mala vláda a Slovensko aktívne riešiť v najbližších rokoch?

ÚPLNE SÚHLASÍM,

Ja to vidím tak, že politici sa boja straty politických bodov a voličov, pokiaľ by urýchlili tento proces útlmu. Treba sa dopredu zaoberať, ako vytvoriť pracovné miesta v oblasti ,kde ubudnú pracovné miesta, útlmom využívania fosílnych palív.

4. Je podľa Vás zvyšovanie energetickej efektívnosti budov jedným zo spôsobov ako sa dá prispievať k znižovaniu emisií skleníkových plynov a k udržateľnej klíme?

SKÔR SÚHLASÍM,

Rekuperáciou sa zníži odber energie a tým sa jej musí menej vyrobiť ....., takže prispieva k znižovaniu emisií a k udržateľnej klíme

5. Malo by podľa Vás Slovensko podporovať v najvýraznejšej možnej miere investovanie do energeticky efektívnejších budov?

SKÔR SÚHLASÍM,

Tu by som odporúčala a možno to už existuje, aby sa prihliadalo na možnosti a výsledky týchto aktivít. Odporúčam postupnosť takýchto krokov s priebežným vyhodnocovaním výsledkov.

6. Je podľa Vás solárna a veterná energia budúcnosť čistej, bezpečnej a nákladovo efektívnej výroby elektrickej energie?

SKÔR SÚHLASÍM,

Tento trend musíme nasledovať. Ja som optimista a verím, že sa vedcom ešte podarí získať ešte ďalšie tzv. čisté energie, ktoré budú ekonomickejšie a hlavne menej náročné na zásahy do prírody pri získavaní tejto čistej energie. (zaberanie ornej pôdy, zmena prírodnej scenérie...)

7. Malo by Slovensko podľa Vás výrazne podporovať investovanie v oblasti výroby energie z obnoviteľných zdrojov?

SKÔR SÚHLASÍM,

Sú to veľké rozpočtové položky v rozpočte štátu a pamätám si, ako a komu sa prideliť financie vo fotovoltaike..., takto si to nepredstavujem.

8. Je podľa Vás energetická chudoba, teda prístup k základným energiám ako teplo a elektrina niečo, čo by mal riešiť štát?

ÚPLNE SÚHLASÍM,

Štát sme my občania a teda máme mať rovnaký prístup k základným energiám.

9. Súhlasíte s vytvorením takého systému podpory znevýhodnených skupín obyvateľstva v SR, ktorý by im zabezpečil bezpečný, spravodlivý a udržateľný prístup k základným energiám?

ÚPLNE SÚHLASÍM,

Samozrejme nič nemá byť zadarmo. To si nikto neváži.

EDUARD CHMELÁR:

1. Myslíte si, že klimatická zmena je vážny problém, ktorý by malo Slovensko riešiť ako jednu zo svojich priorít?

ÚPLNE SÚHLASÍM,

Klimatická zmena je najdôležitejší problém ľudstva, a tým pádom aj Slovenska.

2. Malo by Slovensko cielene znižovať emisie skleníkových plynov zavádzaním opatrení v energetike, priemysle, domácnostiach a doprave?

ÚPLNE SÚHLASÍM,

Už dávno mala Slovenská republika prijať systémové opatrenia v tomto smere. Zvýšiť podiel verejnej dopravy na osobnej preprave a vrátiť jej spoločenskú prestíž. Obnoviť zrušené regionálne vlakové a autobusové spoje. Vytvoriť osobitný program na podporu elektrických autobusov v mestách a regiónoch, čo bude viesť k zníženiu emisií škodlivých plynov, hluku a prevádzkových nákladov. Zrovnoprávniť spôsob financovania železničnej a cestnej dopravy štátom s cieľom zvýšiť podiel prepravy tovaru po železnici a znížiť objem kamiónovej prepravy po cestách. Zvýšiť podiel cyklistickej dopravy v mestách budovaním cyklotrás a cyklistickej infraštruktúry; budovať cykloturistické trasy v regiónoch. Podporiť elektromobilitu; zaviesť dotácie na kúpu elektromobilov a skrátiť dĺžku odpisov pre podnikateľov; zvýhodniť prevádzkovateľov ekologických a efektívnych taxislužieb. Daňovo zvýhodniť nízkoemisné, úsporné a elektrické vozidlá; zaviesť daň z luxusných vozidiel. Preferovať budovanie ciest v mestách z ekologických a trvácných materiálov, ktoré pomáhajú znižovať prehrievanie klímy a znižujú náklady na údržbu. A tak ďalej.

---

3. Je podľa Vás útlm využívania fosílnych palív problematika, ktorej riešenie by mala vláda a Slovensko aktívne riešiť v najbližších rokoch?

ÚPLNE SÚHLASÍM,

Áno, aj keď mám výhrady k pojmu "aktívne riešiť", lebo toto klišé používajú všetky vlády, ktoré v tejto oblasti nič nerobia - proste ťažbu uhlia sme mali už dávno zastaviť a postihnutým regiónom vypracovať alternatívny plán rozvoja. Zároveň som za zavedenie progresívnej príjmovovo neutrálnej uhlíkovej dane podľa úspešných vzorov zo zahraničia vo svete a v Európe (napr. Kanada, Austrália, Írsko, Švédsko). Cieľom je postupne rastúce zaťaženie spotreby pochádzajúcej z fosílnych zdrojov (ropy, uhlia, zemného plynu), a uľahčenie spotreby pochádzajúcej z alternatívnych zdrojov energie (solárna energia, jadrová energia, veterná energia, biomasa, atď.).

4. Je podľa Vás zvyšovanie energetickej efektívnosti budov jedným zo spôsobov ako sa dá prispievať k znižovaniu emisií skleníkových plynov a k udržateľnej klíme?

ÚPLNE SÚHLASÍM,

Je to v súlade s požiadavkami Európskej komisie o energetickej úspornosti budov. K tomu treba dodať podporu energeticky efektívnych projektov a programov zameraných na lokálne, tj. decentralizované využívanie obnoviteľných zdrojov, ako je inštalácia solárnych termálnych a fotovoltaických panelov na strechy domov a verejných budov.

5. Malo by podľa Vás Slovensko podporovať v najvýraznejšej možnej miere investovanie do energeticky efektívnejších budov?

ÚPLNE SÚHLASÍM,

K tomu by som doplnil dôsledné dodržiavanie odporúčaní Európskej komisie v zmysle opatrení súvisiacich s energeticky efektívnymi budovami (keďže budovy zodpovedajú asi za 40 % spotreby všetkej energie). Európska komisia odporúča výstavbu budov so spotrebou energie „blízkou nule“. Slovensko zatiaľ stratégiu konceptu, ako toho čo najskôr dosiahnuť, nemá.

6. Je podľa Vás solárna a veterná energia budúcnosť čistej, bezpečnej a nákladovo efektívnej výroby elektrickej energie?

ÚPLNE SÚHLASÍM,

Obávam sa, že po ropnom zlome to nebude stačiť, ale kým nemáme čistejší a efektívnejší zdroj energie, je to najbezpečnejšia cesta.

7. Malo by Slovensko podľa Vás výrazne podporovať investovanie v oblasti výroby energie z obnoviteľných zdrojov?

ÚPLNE SÚHLASÍM,

Mali by sme si stanoviť ambiciózny a výhľadovo konkrétny plán stať sa prvým stredoeurópskym štátom alebo aspoň štátom V4 využívajúcim stopercentne OZE.

8. Je podľa Vás energetická chudoba, teda prístup k základným energiám ako teplo a elektrina niečo, čo by mal riešiť štát?

ÚPLNE SÚHLASÍM,

Je dokázané, že chudobní ľudia, ktorí väčšinu času a peňazí investujú do získania čo najlacnejších zdrojov, nie sú schopní samo si zabezpečiť environmentálnu udržateľnosť života, preto by mal pomôcť štát. V tomto smere som aj za komplexnú podporu aktivít pre

podporu zvýšenia adaptability jednotlivých regiónov a komún, ako aj miest a obcí, na prejavy a dôsledky klimatickej zmeny, so zvýšeným dôrazom na zmierňovanie následkov extrémov počasia na obyvateľstvo, produkciu potravín, a zabezpečenie strategických zdrojov pitnej a úžitkovej vody.

9. Súhlasíte s vytvorením takého systému podpory znevýhodnených skupín obyvateľstva v SR, ktorý by im zabezpečil bezpečný, spravodlivý a udržateľný prístup k základným energiám?

ÚPLNE SÚHLASÍM,

Platí to, čo som napísal vyššie.

JÓZSEF MENYHÁRT:

Odpovedal na všetky otázky dotazníka: ÚPLNE SÚHLASÍM.

MILAN KRAJNIAK:

1. Myslíte si, že klimatická zmena je vážny problém, ktorý by malo Slovensko riešiť ako jednu zo svojich priorít?

SKÔR SÚHLASÍM

2. Malo by Slovensko cielene znižovať emisie skleníkových plynov zavádzaním opatrení v energetike, priemysle, domácnostiach a doprave?

SKÔR SÚHLASÍM

3. Je podľa Vás útlm využívania fosílnych palív problematika, ktorej riešenie by mala vláda a Slovensko aktívne riešiť v najbližších rokoch?

SKÔR NESÚHLASÍM

4. Je podľa Vás zvyšovanie energetickej efektívnosti budov jedným zo spôsobov ako sa dá prispievať k znižovaniu emisií skleníkových plynov a k udržateľnej klíme?

SKÔR SÚHLASÍM

5. Malo by podľa Vás Slovensko podporovať v najvýraznejšej možnej miere investovanie do energeticky efektívnejších budov?

SKÔR SÚHLASÍM

6. Je podľa Vás solárna a veterná energia budúcnosť čistej, bezpečnej a nákladovo efektívnej výroby elektrickej energie?

SKÔR NESÚHLASÍM

7. Malo by Slovensko podľa Vás výrazne podporovať investovanie v oblasti výroby energie z obnoviteľných zdrojov?

SKÔR SÚHLASÍM

---

8. Je podľa Vás energetická chudoba, teda prístup k základným energiám ako teplo a elektrina niečo, čo by mal riešiť štát?

ÚPLNE SÚHLASÍM,

9. Súhlasíte s vytvorením takého systému podpory znevýhodnených skupín obyvateľstva v SR, ktorý by im zabezpečil bezpečný, spravodlivý a udržateľný prístup k základným energiám?

SKÔR NESÚHLASÍM.